

Bruselj, 9. april 2019
(OR. en)

8361/19

CULT 67
RELEX 365
EDUC 197
DEVGEN 78
PESC 16

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Št. predh. dok.:	7749/19
Zadeva:	Sklepi Sveta o strateškem pristopu EU k mednarodnim kulturnim odnosom in okviru za ukrepanje

V prilogi vam pošiljamo sklepe o strateškem pristopu EU k mednarodnim kulturnim odnosom in okviru za ukrepanje, ki jih je Svet (zunanje zadeve) sprejel na seji 8. aprila 2019.

Sklepi Sveta o strateškem pristopu EU k mednarodnim kulturnim odnosom in okviru za ukrepanje

Svet Evropske unije –

NA PODLAGI

1. Konvencije Unesca o varovanju in spodbujanju raznolikosti kulturnih izrazov iz leta 2005¹;
2. Sklepov Sveta z dne 23. maja 2017 o strateškem pristopu EU k mednarodnim kulturnim povezavam²;
3. Novega Evropskega soglasja o razvoju: „Naš svet, naše dostojanstvo, naša prihodnost“ z dne 7. junija 2017³;
4. Sklepov Sveta z dne 23. maja 2018 o potrebi po postavljanju kulturne dediščine v ospredje politik EU⁴;
5. Sklepov Sveta z dne 27. novembra 2018 o delovnem načrtu za področje kulture 2019–2022⁵;

OB POZDRAVLJANJU

6. skupnega sporočila Evropske komisije in visoke predstavnice „Oblikovanje strategije EU za mednarodne kulturne povezave“ iz leta 2016;

¹ <https://en.unesco.org/creativity/convention>

² UL C 189, 15.6.2017, str. 38.

³ UL C 210, 30.6.2017, str. 1.

⁴ UL C 196, 8.6.2018, str. 20.

⁵ UL C 460, 21.12.2018, str. 12.

7. sporočila Komisije „Nova evropska agenda za kulturo“ iz leta 2018;

OB UPOŠTEVANJU

1. poročila o trenutnem stanju partnerstva med grozdi nacionalnih inštitutov EU za kulturo (EUNIC) in delegacijami EU iz julija 2018 ter njegovih priporočil⁶;
2. začetka projekta „evropskih hiš kulture“, namenjenega preskušanju in izvajanju inovativnih modelov sodelovanja med evropskimi akterji in lokalnimi deležniki v državah nečlanicah EU⁷;

OB PRIZNAVANJU, DA:

1. zunanja politika Evropske unije temelji na razvoju medsebojne politične solidarnosti držav članic, opredelitvi vprašanj splošnega pomena in doseganju vedno večje skladnosti ukrepanja držav članic;
2. ukrepanje Unije na področju kulture temelji na sposobnosti EU, da izvaja ukrepe za podporo, usklajevanje ali dopolnjevanje ukrepov držav članic;
3. sta kulturna raznolikost in medkulturni dialog sestavni del vrednot Evropske unije in imata pomembno vlogo pri spodbujanju človekovih pravic, umetniške svobode, spoštovanja in strpnosti do drugih, vzajemnega razumevanja, preprečevanja konfliktov, sprave in boja proti ekstremizmu ter prispevata k demokratizaciji, dobremu upravljanju in miroljubnejšim družbam;
4. je kultura predvsem sama po sebi vrednota in ima pozitivne socialno-ekonomske učinke, izboljšuje kakovost življenja, okrepljeno pa se priznava njena pozitivna vloga v zunanjih odnosih;

⁶ <https://www.eunicglobal.eu/news/report-on-the-current-state-of-the-partnership-between-eunic-clusters-and-eu-delegations>

⁷ <https://www.eunicglobal.eu/european-houses-of-culture>

S CILJEM

1. okrepiti učinkovitost in vpliv zunanje politike EU z vključitvijo mednarodnih kulturnih odnosov v okvir svojih instrumentov zunanje politike, zlasti z dolgoročno perspektivo;
2. izboljšati usklajenost stališč in ukrepov EU na večstranski ravni, da bi povečali učinkovitost EU kot povezovalne sile v mednarodnih odnosih, tudi z odpravo ovir za učinkovito delovanje za vse zadevne deležnike;
3. spodbujati vzajemno učenje, medkulturno razumevanje in zaupanje med EU in njenimi partnerji v zunanjih odnosih, obenem pa krepiti vlogo lokalnih kulturnih sektorjev kot gibal vključujočega in trajnostnega razvoja ter socialnega in kulturnega napredka ter spodbujati kulturno raznolikost, inovacije in ekonomsko odpornost;
4. vzajemno krepiti zunanje razsežnosti kulturnih politik, programov in projektov ter kulturno in ustvarjalno razsežnost mednarodnih odnosov EU in njenih držav članic s krepitvijo medsektorskega sodelovanja med institucijami Unije in državami članicami ter znotraj njih;
5. iskati sinergije in dopolnjevanje med dejavnostmi, ki jih EU in njene države članice izvajajo v tretjih državah, vključno z njihovimi diplomatskimi in konzularnimi predstavništvi ter omrežjem EUNIC;

OB USTREZNEM UPOŠTEVANJU

1. zadevnih področij pristojnosti držav članic, Komisije in ESZD, pa tudi načel subsidiarnosti in dopolnjevanja;

OB SPOŠTOVANJU

1. kulturne raznolikosti, umetniške svobode in neodvisnosti kulturnega sektorja;

OB PRIZNAVANJU POTREBE PO

1. medsektorskem pristopu h kulturi, ki vključuje kulturne in ustvarjalne industrije, umetnost, znanost, izobraževanje, turizem in kulturno dediščino itd.;
2. nadaljevanju boja proti nedovoljeni trgovini s kulturnimi dobrinami;
3. vključenosti: spodbujati in olajšati bi bilo treba delovanje držav članic v tretjih državah, tudi tam, kjer nimajo diplomatskih in konzularnih predstavništev;
4. novem duhu dialoga, vzajemnega razumevanja in učenja, ki vključuje sodelovanje z lokalnimi deležniki in civilno družbo na vseh ravneh (načrtovanje, zasnova, izvajanje) in na enakopraven način, s ciljem pristopa od spodaj navzgor in medosebnega pristopa, krepitev vloge na lokalni ravni, sodelovanja in soustvarjanja;
5. decentraliziranem pristopu, ki zahteva politike in projekte, prilagojene lokalnim razmeram, potrebam in težnjam;
6. pojasnjevanju in ozaveščanju, tudi o zadevnih vlogah in vzajemnih pričakovanjih institucij EU in držav članic, skupaj z njihovimi diplomatskimi in konzularnimi predstavništvi, kulturnimi inštituti in omrežji, kot je EUNIC, ter drugimi deležniki;
7. prožnosti pri snovanju finančnih in upravnih orodij, da bi podprli tudi majhne in srednje projekte ter se prilagodili lokalnim zmogljivostim –

ZATO VZPOSTAVLJA NASLEDNJI OKVIR ZA UKREPANJE S

POZIVANJEM DRŽAV ČLANIC, NAJ:

1. kjer je to ustrezno, okrepijo sodelovanje med zadevnimi ministrstvi, zlasti ministrstvi za kulturo in zunanje zadeve;

2. kjer je to ustrezno, dodatno razvijajo obstoječa omrežja za razvoj znanja in kompetenc ter spodbujajo izmenjave med akademskimi krogi in strokovnimi delavci na področju mednarodnih kulturnih odnosov;
3. ob predsedovanju Svetu EU poleg sej Sveta in njegovih zadevnih geografskih in tematskih pripravljalnih teles, ki ostajajo glavni organ za politične smernice ter oblikovanje in sprejemanje odločitev, izkoristijo neformalna srečanja visokih uradnikov z ministrstev za kulturo in visokih uradnikov za kulturo z ministrstev za zunanje zadeve za analiziranje in spremljanje izvajanja tega strateškega pristopa;
4. tesneje sodelujejo pri pripravi, izvajanju, spremljanju in vrednotenju skupnih lokalnih kulturnih strategij in projektov v tretjih državah. K doseganju tega cilja bi lahko prispevala EUNIC ter sodelovanje med diplomatskimi in konzularnimi predstavništvi;

POZIVANJEM KOMISIJE TER VISOKE PREDSTAVNICE UNIJE ZA ZUNANJE ZADEVE IN VARNOSTNO POLITIKO, NAJ:

1. vključita načela in cilje tega strateškega pristopa ter okrepi sodelovanje z zadevnimi telesi Sveta pri snovanju in izvajanju obstoječih in prihodnjih tematskih in geografskih okvirov, na primer v kontekstu širitve, razvoja in držav evropske sosedске politike ali strateških partnerjev;
2. na področju kulturnih odnosov zagotovita ustrezno strokovno znanje;
3. določita „kulturne informacijske točke“ in zagotovita ustrezne zmogljivosti za kulturo v delegacijah EU;
4. vzpostavita enotno spletno kontaktno točko z dostopom do informacij o politikah, programih in ukrepih EU, ki jih sprejmeta Komisija in ESZD v zvezi z mednarodnimi kulturnimi odnosi;

5. kjer je to ustrezno, vključita vidik mednarodnih kulturnih odnosov v redno poročanje o ukrepih in programih zunanje politike, tudi v okviru globalne strategije;

POZIVANJEM DRŽAV ČLANIC, KOMISIJE TER VISOKE PREDSTAVNICE UNIJE ZA ZUNANJE ZADEVE IN VARNOSTNO POLITIKO, NAJ NA SVOJIH ZADEVNIH PODROČJIH PRISTOJNOSTI IN OB USTREZNEM UPOŠTEVANJU NAČELA SUBSIDIARNOSTI IN DOPOLNJEVANJA

1. okrepijo usklajevanje, sinergije in strateško usmerjanje v zvezi z najboljšim načinom za spodbujanje mednarodnih kulturnih odnosov, zlasti z rednim sodelovanjem Sveta ter njegovih zadevnih pripravljalnih teles in posebnih strokovnih skupin;
2. dodatno okrepijo vlogo kulture v politikah in programih v okviru zunanjih odnosov, tudi v sklopu SZVP;
3. spodbujajo sodelovanje v skladu s cilji tega strateškega pristopa s tretjimi državami in zadevnimi mednarodnimi organizacijami, zlasti Unescom in Svetom Evrope;
4. povečajo prizadevanja za oblikovanje skupnih stališč EU v večstranskih forumih in mreže ter, kjer je to ustrezno, nastopajo enotno o vprašanjih, ki vplivajo na mednarodne kulturne odnose;
5. podpirajo prizadevanja za okrepitev vloge kulture kot horizontalnega dejavnika, ki prispeva k ciljem trajnostnega razvoja;
6. prek ustreznih institucionalnih in pravnih okvirov ter podpornih ukrepov spodbujajo mobilnost umetnikov in kulturnih delavcev med EU in tretjimi državami;
7. razvijajo partnerstva z mednarodnimi organizacijami in institucijami, ki spodbujajo vlogo kulture in kulturne dediščine pri vzpostavljanju miru na konfliktnih in pokonfliktnih območjih;

8. posebna prizadevanja namenijo izvajanju skupnih projektov in skupnih ukrepov v tretjih državah na podlagi skupne strateške vizije, razvite na lokalni ravni s strani držav članic, njihovih diplomatskih in konzularnih predstavništev, njihovih kulturnih inštitutov, EUNIC, delegacij EU in lokalnih deležnikov; v ta namen bi bilo treba oblikovati ustrezne okvire in instrumente;
9. bolje izkoristijo obstoječe forume, mehanizme, mreže in podatkovne zbirke za izmenjavo informacij in dobrih praks, vključno s platformo za kulturno diplomacijo.

Glavni politični referenčni dokumenti

- Haaška konvencija o varstvu kulturnih dobrin v primeru oboroženega spopada iz leta 1954;
- Unescova konvencija o ukrepih za prepoved in preprečevanje nedovoljenega uvoza in izvoza kulturnih dobrin ter prenosa lastninske pravice na njih iz leta 1970;
- Unescova konvencija o varstvu svetovne kulturne in naravne dediščine iz leta 1972;
- Unescova konvencija o varovanju nesnovne kulturne dediščine iz leta 2003;
- Unescova konvencija o varovanju in spodbujanju raznolikosti kulturnih izrazov iz leta 2005;
- Agenda Združenih narodov za trajnostni razvoj do leta 2030 iz leta 2015;
- konvencije Sveta Evrope o kulturi, arhitekturni dediščini, arheološki dediščini, vrednosti kulturne dediščine za družbo in krajini;
- Sklepi Sveta z dne 20. novembra 2008 o spodbujanju kulturne raznolikosti in medkulturnega dialoga v zunanjih odnosih Unije in njenih držav članic;
- Sklepi Sveta z dne 24. novembra 2015 o kulturi v zunanjih odnosih EU s poudarkom na kulturi v razvojnem sodelovanju;
- Sklepi Sveta z dne 17. oktobra 2016 o globalni strategiji za zunanjo in varnostno politiko EU